

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/141/2017
Identifikačné číslo spisu: 1111226118
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1111226118.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Z.. Bc. H. Y., bytom S. ul. č. 3, XXX XX S. a 2/ VENUS PROJECT Slovakia, s r.o., so sídlom Limbová ul. č. 3, 900 91 Limbach, IČO: 31 342 841, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11 C 129/2011, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2017 sp. zn. 6 Co 391/2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2017 sp. zn. 6 Co 391/2016 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 30. januára 2017 sp. zn. 6 Co 391/2016 odmietol odvolanie žalobcov 1/ a 2/ ako oneskorene podané v zmysle ustanovenia § 386 písm. a/ CSP. Uviedol, že sa zaoberal námietkou žalobcu 1/, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nebolo doručené žalobcovi 2/. Súd prvej inštancie doručoval napadnuté uznesenie žalobcovi 2/ na adresu: Košická ul. č. 37, Bratislava. Z výpisu z Obchodného registra OS Bratislava I vl. č. 4397/B vyplýva, že žalobca 2/ má od 1. júna 2015 sídlo na Limbovej ul. č. 3 v Limbachu. Napriek tomu však podľa odvolacieho súdu nemožno urobiť záver, že by napadnuté uznesenie nebolo riadne doručené žalobcovi 2/ a to z dôvodu, že žalobcovia 1/ a 2/ v žalobe uviedli, že v prípade žalobcu 2/, je adresa na doručovanie písomností nasledujúca: Z.. Bc. H. Y., S. ul. č. 3, S.. To podľa odvolacieho súdu znamená, že súd prvej inštancie nemusel napadnuté uznesenie doručovať osobitne žalobcovi 2/, ale postačovalo jeho doručenie žalobcovi 1/. Odvolací súd poznamenal, že žalobca 1/ je jediným konateľom a spoločníkom žalobcu 2/. Dospel k záveru o oneskorení podaní odvolania z dôvodu, že napadnuté uznesenie bolo žalobcom doručené 17. marca 2016 a 15 - dňová lehota na podanie odvolania začala žalobcom plynúť 18. marca 2016, pričom uplynula 1. apríla 2016, ktorý pripadol na piatok. Žalobcovia 1/ a 2/ odvolanie odoslali súdu prvej inštancie emailom 3. apríla 2016 o 21:26 hod. (viď č. I. 132), teda oneskorene.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/, v ktorom uviedli, že

dovolanie je prípustné podľa § 420 písm. e/ CSP (rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd) a § 420 písm. f/ CSP, nakoľko bolo zásadným spôsobom porušené právo dovolateľov na spravodlivé súdne konanie z dôvodu, že vo veci rozhodoval nezákonne a nesprávne obsadený senát odvolacieho súdu, a to za účasti JUDr. Branislava Kráľa, sudcu, ktorý v tej istej veci rozhodoval ako zákonný sudca na súde prvej inštancie. Konanie odvolacieho súdu je podľa žalobcov 1/ a 2/ poznačené aj inou vadou majúcou za následok nezákonnosť rozhodnutia, keďže nezákonne a nesprávne obsadený senát krajského súdu sa dôsledne nevysporiadal s tým, že opravné uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 11 C 129/2011-131 z 18. februára nebolo ani ku dňu podania tohto dovolania účinne doručené do vlastných rúk žalobcovi 2/. Namietajú, že aj tu došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, keďže sa dôsledne odvolací súd nevysporiadal s námietkou žalobcov 1/ a 2/ vo veci nedoručenia napadnutého uznesenia žalobcovi 2/. Žalobcovia 1/ a 2/ z týchto dôvodov žiadali uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podané dovolanie je nesprávne, nedôvodné a neoprávnene podané.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

5. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex.

6. Dovolanie je v CSP upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v civilnom konaní, je zaručené len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1 Cdo 238/2013, 3 Cdo 44/2016, 5 Cdo 264/2014, 8 Cdo 13/2016).

8. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho res iudicata, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. Rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). V súlade s tým aj odborná právnická literatúra konštatuje, že „narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch“ [(por. Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha 2016: C. H. Beck, na str. 1326 (ďalej len „Komentár“)].

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (por. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

13. Žalobcami 1/ a 2/ namietaná procesná vada patrí medzi najzávažnejšie procesné nesprávosti, v prípade ktorých sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu pred 30. júnom 2016 ustálila na názore, že tieto vady vedú bez ďalšieho k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014).

14. Aj za účinnosti novej právnej úpravy je aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale (až) zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

15. Žalobcovia 1/ a 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný

priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

18. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

19. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

20. Žalobcovia 1/ a 2/ namietajú, že došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, keďže sa odvolací súd dôsledne nevysporiadal s ich námietkou vo veci nedoručenia napadnutého uznesenia žalobcovi 2/.

21. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

22. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

23. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého uznesenia odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd navyše zdôvodnil, prečo považuje napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie za riadne doručené žalobcovi 2/. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

24. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

25. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

26. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

27. Na základe uvedeného nebolo porušené právo žalobcov 1/ a 2/ na spravodlivý súdny proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

28. Žalobcovia 1/ a 2/ v dovolaní tvrdia, že napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

29. Žalobcovia 1/ a 2/ v dovolaní namietajú, že na odvolacom súde rozhodoval vylúčený sudca, majúci pomer k veci samotnej z dôvodu, že na súde prvej inštancie rozhodoval v tej istej veci vedenej pod sp. zn. 11 C 129/2011, keďže ide o totožnú vec skutkovo aj stranami.

30. V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že okolnosti namietané žalobcami 1/ a 2/ zakladajú dôvod vylučujúci sudcu z prejednávania a rozhodovania tejto veci podľa ustanovenia § 49 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého je vylúčený i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie.

31. Dovolací súd súhlasí s námietkou žalobcov 1/ a 2/, že sudca JUDr. Branislav Král rozhodoval v tej istej veci na odvolacom súde ako predtým aj na súde prvej inštancie, pretože ide o tú istú (totožnú) vec, nakoľko je daná totožnosť strán sporu a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ide o to isté plnenie (petit). Z obsahu spisu vyplýva, že sudca JUDr. Branislav Král na Okresnom súde Bratislava I rozhodoval ako zákonný sudca v spore medzi rovnakými stranami sporu, a to žalobcami 1/ Z.. Bc. H. Y. a 2/ VENUS PROJECT Slovakia, s r.o., pod sp. zn. 11 C 129/2011, proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, pričom žalobný návrh zamietol rozsudkom z 21. januára 2013 č. k. 11 C 129/2011-90. JUDr. Branislav Král teda rozhodoval v tej istej veci. Najvyšší súd dospel k záveru, že v prípade žalobcami 1/ a 2/ namietaného sudcu odvolacieho súdu boli dané okolnosti nasvedčujúce o existencii takého jeho vzťahu k veci, ktoré ho vylučujú z prejednávania a rozhodovania danej veci.

32. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

33. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.